

«EL PSOE NO TÉ UN PROJECTE GLOBAL»

Felipe Guardiola, amb eufemismes

Diputat autonòmic, membre de l'executiva federal del PSPV i del Comitè Federal del PSOE, Felipe Guardiola es plany que sempre ha parlat massa. Per això fou destituït, l'any 85, del càrrec de vice-president del Consell.

Fúlvia Nicolàs

Ex-vice-president del Consell, càrrec del qual fou destituït per Joan Lerma l'estiu de 1985, Felipe Guardiola és ara diputat a les Corts valencianes, president de la representació valenciana a la Comissió Mixta de Transferències i membre de l'executiva del PSPV-PSOE, com també del Comitè Federal del PSOE.

Començà en política fa divuit anys, «al PCE, com tothom». La Lliga Comunista Revolucionària, poc després, i el PSP de Tierno Galván, des de 1974, foren les següents parades en el trajecte cap al PSOE, partit on ingressà l'any 1978.

Advocat, començava tres anys després a fer de vice-president del Consell pre-autonòmic, un executiu «de concentració» presidit per l'ucedista Enrique Monsonís, castellanenc com ell. Junt amb Joan Lerma —«aleshores fèiem un bon tàndem»— fou un dels dos representants socialistes en la comissió redactora de l'estatut d'autonomia.

—Era una tasca poc compresa entre els ambients nacionalistes i d'esquerra del País Valencià. Calia negociar amb la dreta, i amb els comunistes, i els termes d'aquesta negociació —nosaltres parlàvem molt de «consens»,

«Hi ha gent molt més lermista que el mateix Lerma».

que era una paraula de moda, amb uns arguments que ara ens semblarien bastant extraterrestres— no eren ben admesos fins i tot dins de certs sectors del Partit Socialista. Hi hagué gent que ens criticà durament, com el sector o grup d'amics «ex-PSPV»: Vicent Soler, Alfons Cucó, Segundo Bru, Manuel Agramunt... Potser engegats per qüestions menors, super-structurals, com els símbols, o les denominacions... però pensàvem que era bo que l'estatut fos pactat, no imposat.

—I en aquell tàndem que diu que

feien Lerma i vostè, ¿qui portava el manillar?

—Sens dubte, Joan Lerma. Jo mai no he sigut home de manillar, sempre he estat home d'equip. Pense que les individualitats, siguen brillants o... o fosques, són efímeres, i després deixen un gran buit. Els projectes globals, els poden desenvolupar millor els equips, amb perspectives de futur.

—A finals de 1982, Lerma entrà de vice-president del Consell pre-autonòmic, càrrec que seguiria ocupant després de les primeres eleccions autonòmiques, a l'igual que vostè el de vice-president i conseller de Governació. ¿Havia canviat alguna cosa dins del PSPV-PSOE, en aquell moment?

—Sí, i tant. Que els socialistes guanyaren unes eleccions legislatives, i començaren a governar Espanya. Un canvi substancial. Fa que el partit es bolque en un medi extern. Molts socialistes tenen responsabilitats en el marc institucional, amb una enorme concentració de poder: ajuntaments, diputacions, autonomies, administració central... El partit ha de dedicar uns esforços increïbles a les institucions i descuida més el treball intern que manté viva una visió autocrítica, connectada amb les pròpies reivindicacions dels socialistes.

—¿Comença la veritable lluita interna pel poder, vol dir?

—Es pot dir com es vulga. S'inicia una tasca de molta responsabilitat, que desborda qualsevol mena d'il·lusió. La gestió és una cosa molt pedestre, molt mesquina, massa real. I per això ofega molta gent il·lusionada. Jo m'he sentit molt ofegat. I crec que quan un polític està així amb les seues responsabilitats: l'agenda, el dia a dia, les visites... s'acaba embrutint, acaba dedicant-se exclusivament al dia a dia. Sense perspectiva.

—Pocs mesos després de la constitució d'aquest primer Consell presidit per Lerma ja es comença a parlar d'un «quartet de corda». Integrat per Felipe Guardiola, Ricard Pérez Casado, Antonio García Miralles i Cebrià Ciscar, que segons el periodista Manuel Muñoz es dedicava a interpretar subtils melodies per tal de tapar el soroll fet per la «xaranga» de «fontaners» que envoltaven el president Lerma. ¿Hi havia una contestació real per part d'aquestes persones contra la política de Lerma i els seus homes dins del partit?

—Bé, jo sóc aficionat a la música moderna. I els quartets de corda m'encanten quanestic deprimat i necessite una música més intimista...

Però no, crec que l'existència d'aquell grup pogué ser una il·lusió en alguns caps. En qualsevol cas, i pel que fa a les subtils melodies, crec que es desafinava bastant: no hi havia assaigs, ni s'interpretaven melodies sòlides que poguessen oposar-se a cap deficiència establida... Potser s'ho va imaginar alguna persona amb il·lusions perquè les coses avançassen, que no restàs tot immòbil... L'immobilisme mai no és bo. Efectivament n'hi havia alguns, com jo mateix, que pensaven que calia reviscolar certes coses. No és cap descobriment dir que jo discrepava, i és un bon símptoma que un partit accepti la discrepància en el seu si.

—¿I quines eren les discrepàncies?

—Oh, no paga la pena regirar en el passat. Estaven basades en la percepció d'un poder que creia exagerat i en una conveniència de modificar aquesta realitat exagerada, concentrada, tot buscant una dinàmica més permeable a les inquietuds socials, per dir-ho d'una manera resumida i eufemista.

—El fet que el destituïssen no és precisament una mostra de permeabilitat a la discrepància.

—De fet, em feren un favor cessant-me, com he dit alguna vegada. Fou Joan Lerma qui ho explicà, en una roda de premsa que convocà per donar a conèixer el canvi de govern. Digué que no hi havia una crítica a la meua gestió, sinó una discrepància política, i que això havia estat la causa del meu cessament. S'evidencià que sí, que eren possibles les discrepàncies internes dins del partit.

—Amb uns resultats contundents. Des del principi del procés autonòmic fins ara mateix, vostè ha presidit la Comissió Mixta de Transferències per la part valenciana...

—Cosa que m'ha valgut ser considerat un «superespanyolista» en els mitjans nacionalistes valencians, i una mena d'«abertzale» radical a Madrid. Tota negociació que supose un pacte ha de deixar insatisfetes per força le dues parts, i les transferències en són un bon cas. I jo crec que han funcionat bé, és el mèrit conjunt de tot un equip. Sense estridències, hem aconseguit un bon sostre competencial. No ens han pres el pèl.

—¿Quin canvi de perspectiva hi ha hagut en la seua visió política d'ençà que deixà el Consell i tornà a les seues ocupacions particulars?

—Tinc la mateixa visió d'abans, però més contrastada amb la realitat. Sempre he estat molt individualista, i molt subjectiu, però la meua visió del

partit segueix sent en part crítica i en part disciplinada, no ha canviat. ¿En quina part, crítica? Doncs, perquè crec que és imprescindible no perdre la perspectiva, cal tenir en compte que els socialistes no tenim una fita a curt termini, sinó un projecte global, potser una utopia, a llarg termini. Com a justificació prudent, diré que, això, quan s'està governant, potser és inevitable, però el ben cert és que el partit està massa absorbt en la seua gestió, poc preocupat pel futur de la societat, per reorientar el rumb perquè no ens despistem. Falta un projecte més global, un projecte que faça que cada ac-

«El col·lectiu socialista valencià ha aportat poca cosa al projecte general de l'estat».

fonaments, d'assentar les bases del futur... no debades estem tancant encara les transferències.

Però em pense que cenyir aquesta crítica als gestors polítics seria injustificat. Crec que la grandesa i la misèria dels partits polítics és que són un reflex de la societat, i el PSOE potser és el partit que reflecteix més fidelment la nostra societat en conjunt.

I la societat valenciana és una societat bastant adotzenada. Hi ha molts indicadors per adonar-nos que vivim en una societat bastant estèril, desestructurada, dependent, i que té una imaginació que no sap encarrilar. Així, es poden explicar unes mancances seculars a nivell econòmic, social, cultural i polític: la inexistència d'un poder financer valencià, la inexistència d'uns canals que estructuraren la imaginació i l'estudi del futur, la manca d'uns canals d'informació i opinió pròpiament valencians... en definitiva, la incapacitat d'arriscar-se de cara al futur. I això ens ha mantingut en una inèrcia que potser és plaent, perquè estem a la terra de la llum, i de les flors, i de l'amor i tot això. Tot això del Mediterrani individualista que ens justifica i ens encanta a tots, i que ens fa viure tan bé amb la llum, i el mar. Potser és una alegre forma de vida, però a la fi ens acostumem a estar i a mantenir-nos com estem, sense apostar pel futur ni per l'entorn. Això forma part de la realitat social valenciana, que es trasllada als que són els seus agents: els polítics, els econòmics, el periodisme, la Universitat...

—Com a membre del Comitè Federal del PSOE, supose que vostè tindrà una idea clara sobre la incidència i la participació dels socialistes valencians en els òrgans decisoris del partit.

—Crec que tractar de valorar la força del PSPV dins del PSOE en funció del nombre de militants és un argument que podria beneficiar-nos als valencians, però el cert és que ho hem fet i mai no ens ha beneficiat. Dir que ja que tenim el 20 per cent de la militància total del PSOE s'hauria de traduir en un 20 per cent de ministres, un 20 per cent d'influència real, de dirigents, etcètera. I no ens ha donat resultat, i és lògic. És lògic, perquè no es tracta de tenir una proporció de poder en funció del nombre de militants, sinó de les aportacions que es fan al disseny del futur, a corresponsabilitzar-se dels problemes, a aportar idees a un projecte... i per desgràcia, i amb un profund respecte als meus com-

pany valencians i a mi mateix, que sóc part de la mesquindat que ara comentem, el cert és que el col·lectiu socialista valencià ha aportat ben poca cosa al projecte general de l'estat.

Cal anar menys a Madrid per a planyer-se i més a opinar, a parlar, a analitzar el futur i a fer crítiques, si s'escau. I no es fa, en absolut. En aquest tipus de discussió, que és molt real i molt intel·lectual, el socialisme valencià tan sols aporta el lloc, Xàbia, que és on se celebren les Jornades sobre el Futur del Socialisme, i prou.

—Potser aquesta falta de moviment és la que explica l'estabilitat de la cúpula socialista valenciana, començant pel secretari general i president Joan Lerma.

—Més estabilitat encara veig jo en altres cúpules socialistes que en la valenciana. En la de l'estat, per exemple.

—Però és que aquesta és la que decideix.

—A mi no em pareix anormal que ací hi haja estabilitat. Quan no es té satisfacció personal o ideològica pel que passa, el que cal fer és plantejar alternatives. Si això no es fa, crec que s'acaba justificant l'autoritat de qui té el poder. ¿Hi ha alguna alternativa plantejada perquè es pose en qüestió l'estabilitat actual? Em pense que no.

—En aquest moment, ¿hi ha un enfrontament real dins del PSPV entre distins corrents? Per exemple, ¿hi ha tensions reals entre «ciscaristes» i «lermistes»?

—Això hauria de ser cert. Si no hi ha corrents interns dinàmics en un partit, caldria inventar-los. Són símptoma de vitalitat. Ací potser hi ha unes diferències d'opinió bastant latents, bastant lànguides, i és que hi ha molta responsabilitat pública. Pel que fa a Lerma i Ciscar, jo opine: primer, que Lerma és una persona que avui té el suport general dels socialistes valencians; segon, que Cebrià Ciscar és una persona a la qual es reconeix, i li reconec, una capacitat política i una honestedat personal que fa molt bo que ell siga el vice-president primer del partit, i que preste suport a Lerma, com em consta que està fent, tant en el PSPV com en la Generalitat. Crec que hi ha una real col·laboració, des del moment en què Lerma ha confiat en Ciscar perquè estiga amb ell en aquesta tasca, tant dins del govern com dins del partit.

—¿I com s'expliquen, doncs, determinades maniobres en mitjans de comunicació valencians, com el Levante, vinculats a determinats sectors,

ció no siga estèril, sinó que conduecua a una altra acció. Però crec que ho estan fent bé, tant el govern de l'estat com l'autonòmic. Si més no, el que fan respon als desitjos de la majoria. Si no, no m'explique tanta reiteració electoral. Però crec que un partit, a més de governar, ha de fer un esforç intern pel futur, amb una perspectiva basada en l'anàlisi racional.

—¿I com valora, més concretament, la gestió de Joan Lerma?

—Crec que el govern de la Generalitat actual està pensant en una etapa molt primitiva de l'autonomia, de l'autogovern valencià. És l'etapa dels

que enalteixen Lerma i detracten Ciscar i Antonio Asuncion, dia sí, dia també?

—És que hi ha gent més lermista que Lerma. Cal tenir la bona fe necessària per creure que és així, i que realment hi ha gent que va més enllà del que desitgen els que han planificat l'acció política. I cal refiar-se, també, de la prudència política de la gent a què ens estem referint, i que desitgen

KONO

«Em van destituir per una discrepància política».

que hi haja una situació més d'unió que de desunió.

No és que m'agrada com estan les coses, que no m'agrada, però crec que és el millor. I el que passa ací pot ser un reflex del que passa en altres àmbits de l'estat.

—Pareix que mirar la política des de fora de la gestió directa li provoca un cert escepticisme.

—Potser és l'edat, ¡ha, ha! Però jo continue dins del partit, i dins dels seus òrgans dirigits. I el que he de fer és opinar molt, cosa que he fet sempre. I si l'opinió ha de suposar la desgràcia, doncs que vinga. No hi renunciaré. I espere que la meua opinió estiga «pel bon camí», i valga la redundància. Podran no donar-me càrrecs, o traure'm els que tinc, però jo continue mantenint el meu dret a opinar i discrepar.

—Per acabar, ¿tenim els polítics que ens mereixem?

—La política, en democràcia, sempre és un espill de la vida. Crec que els polítics que són al front dels partits i de les institucions són els que vol la majoria del poble, i ens n'hem d'alegrar. □

II ASSEMBLEA NACIONAL, DIVIDIDA, A VALÈNCIA I BARCELONA

Tensions a l'MDT

Diuenge vinent a València hi ha convocada la segona part de l'Assemblea Nacional de l'MDT. Un grup de militants, però, ha decidit convocar-ne una altra el mateix dia a Barcelona. És el senyal d'una crisi que enfronta dos sectors. L'oficial, al voltant de les tesis del PSAN, i el crític, format per militants d'Independentistes dels Països Catalans.

A. Maresma

L'MDT neix el març de 1984 a Reus, on té lloc la primera part de l'Assemblea fundacional que conclou el novembre del mateix any a l'Alforja. Com a impulsors d'aquest nou moviment hi ha les organitzacions polítiques IPC i PSAN, com també diferents col·lectius comarcals i independents. A Reus, durant la primera part de l'Assemblea fundacional, l'IPC decideix abandonar el Moviment de Defensa de la Terra, al qual tornarà a ingressar el novembre de 1985.

Mentrestant, l'MDT s'articula a l'entorn de l'estratègia política que el seu dirigent, Josep Guia, concreta en els següents eixos polítics: «Unitat de tota la nació, defensa i suport a la lluita armada, independència a la lluita de classe, entenent que tota lluita d'alliberament nacional comporta una lluita anticapitalista a Europa occidental». Aquesta estratègia aporta un nou llenguatge, més directe, que emfasitza el concepte d'independència.

És l'Onze de Setembre de 1985 quan aquesta estratègia es fa notar al carrer. Tots els mitjans informatius destaquen l'aparició de la violència al carrer durant la Diada nacional. Al 85, però, el moviment que arrela en el carrer, centrat sobretot en les seves actuacions lingüístiques de gran imaginació, és la Crida, i el seu dirigent d'aleshores Àngel Colom. La presència al carrer de l'MDT és minoritària.

La primera manifestació rellevant de l'MDT és per Sant Jordi del 86, amb la consigna «Que se'n vagin». Aplega de 3.000 a 5.000 persones. No hi ha incidents. L'Onze de Setembre

DOMÈNEC UMBERT

Sector crític de l'MDT.

d'aquest mateix any, però, és quan es comença a valorar la capacitat de mobilització d'aquest grup. Darrere la pancarta negra s'apleguen milers de joves. Poc després, Àngel Colom abandona la Crida, deixant oberts molts interrogants sobre la futura incidència d'aquest moviment. El creixement espectacular de la capacitat de mobilització de l'MDT no correspon, però, a un creixement intern de l'organització. A banda de les seves actuacions s'han dirigit sobretot cap al camp lingüístic, l'oposició als Jocs Olímpics i la defensa dels presos.

L'MDT és implantat a Catalunya Nord, el Principat, les Illes i el País Valencià. La seva organització es basa en les assemblees comarcals i els seus òrgans de funcionament són un únic Secretariat, una única Coordinadora i una única Assemblea per tot el territori nacional.

La capacitat de mobilització de l'MDT ha estat més per consignes que